

Hur fungerar EU-valet?

Det är snart dags att rösta! I EU-valet den 6–9 juni avgör miljoner medborgare hur framtidens union ska se ut. Europaparlamentet är det enda direktvalda EU-organet och EU-valet är ett av de största demokratiska evenemangen i världen. I den här poddserien tar vi upp allt som du behöver veta om det kommande EU-valet.

Det här avsnittet handlar om hur röstningen går till.

Vart femte år väljer EU-medborgarna vem som ska företräda dem i EU-parlamentet. I år ska 720 ledamöter väljas, vilket är 15 fler än de 705 som idag sitter i parlamentet. Varje EU-land skickar olika antal EU-parlamentariker enligt en princip som kallas degressiv proportionalitet. Det innebär att länder med stor befolkning väljer fler parlamentsledamöter, men också att en ledamot från ett större land företräder fler människor än en ledamot från ett land med färre invånare. Det minsta antal ledamöter som ett land kan skicka är 6 och maxantalet är 96.

Röstningen i EU-valet skiljer sig lite mellan EU-länderna, men grundprinciperna är desamma. I vissa länder röstar väljarna på ett politiskt parti, i andra på enskilda kandidater. I en del länder går det att rösta på både ett parti och en enskild kandidat. EU-valet är proportionerligt, vilket betyder att antalet platser som ett parti får i parlamentet står i proportion till hur många röster de fått.

Men vem får rösta då? För att få delta i EU-valet måste du vara medborgare i ett EU-land och ha uppnått ditt lands rösträttsålder. I de flesta länder måste du ha fyllt 18, men i Belgien, Malta, Tyskland och Österrike kan du rösta redan som 16-åring, och i Grekland som 17-åring.

Dessutom kan EU-medborgare som bor i ett annat EU-land välja om de vill rösta i landet de kommer ifrån eller i landet där de bor, men man har såklart bara en röst.

Så hur funkar EU-valet egentligen? När du går och röstar finner du listor över politiska partier och deras kandidater, som du kan välja bland. När du röstar på ett parti är det viktigt att komma ihåg att du indirekt påverkar vilka enskilda ledamöter som väljs in i Europaparlamentet. I länderna med partilistor har partierna själva valt sina kandidater och listat dem i den ordning de vill att de ska väljas in. Hur många av dem som väljs in beror på antalet röster partiet får. I vissa länder, t.ex. Sverige, kan du rösta antingen på en förvald lista eller kryssa för enskilda kandidater på den listan.

När vallokalerna stängt och rösterna räknats räknar man ut hur många platser varje parti får i Europaparlamentet. På så sätt företräder de politiska partierna sina väljare i proportion till hur väljarna har röstat.

Din röst avgör vilka EU-parlamentariker som ska företräda dig när nya lagar blir till. Den påverkar också hur EU-kommissionen kommer att se ut. Det är beslut som formar din och många andras vardag över hela EU. Demokratin är ingenting vi får ta för givet. Den skapar vi tillsammans och därmed har vi också ett kollektivt ansvar för den. Var och en av oss har en roll att spela i demokratin.

Du hittar fler poddar på Europarl Radio, Europaparlamentets webbradio.